

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๔/๒๕๕๔

วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองอนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแก่พรรคประชาชนประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑,๓๐๗,๕๐๐ บาท ซึ่งพรรคประชาชนขอเบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๑ ครั้ง ตามหนังสือพรรคประชาชน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ และได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว จำนวน ๘๑๒,๕๗๕ บาท

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ แจ้งให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ปรากฏว่า พรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชน เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ และในการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น ได้ส่งโดยทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังที่ทำการพรรคตามที่อยู่ที่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ปรากฏว่า ไม่มีผู้รับและได้ส่งคืนมา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ ได้จัดส่งไปยังที่อยู่ของหัวหน้าพรรคประชาชนอีกครั้งแล้ว ปรากฏว่าผู้ลงนามรับเอกสารมีความเกี่ยวข้องเป็นคนงานของเจ้าบ้าน เมื่อครบกำหนดสิบห้าวัน พรรคประชาชนยังมีได้ยื่นคำชี้แจงแต่อย่างใด

พิจารณากรณีการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้นเห็นว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสำเนาคำร้อง เนื่องจากหัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้องเอง เมื่อพรรคประชาชนยังมีได้มีการยื่นคำชี้แจง จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบ ไปยังหัวหน้าพรรคตามที่อยู่ของพรรคประชาชน และที่อยู่ของหัวหน้าพรรคที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๔ ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดการยื่นคำชี้แจงในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ พรรคประชาชนก็มีได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและการดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ แล้วเห็นว่า พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอที่จะวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องได้แล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคประชาชน ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ มีคำสั่งยุบพรรคประชาชน เนื่องจากพรรคประชาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของ นายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคประชาชนมิได้ดำเนินการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคประชาชน

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๔

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๖๕๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน สรุปข้อเท็จจริงจากคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ดังนี้

คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๒๕ พรรคการเมือง ๑๕๑ โครงการ เป็นเงิน ๒๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ค่าสาธารณูปโภคและด้านอื่นๆ จำนวน ๒๓ พรรค เป็นเงิน ๕๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยพรรคประชาชนได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตามโครงการและแผนงานของพรรคประชาชนที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑,๓๐๗,๕๐๐ บาท โดยพรรคประชาชน ได้ขอเบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๑ ครั้ง ตามหนังสือของพรรคประชาชน ที่ ๑๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ และได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว จำนวน ๘๑๒,๕๗๕ บาท

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔.๑๐/๑๑๗๗ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ แจ้งให้พรรคประชาชนทราบว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้มีมติให้ชะลอการเบิกเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๓ ไว้ก่อนจนกว่า การสอบสวนกรณีร้องเรียนการดำเนินกิจการของพรรคประชาชนไม่ถูกต้องตามกฎหมายได้ข้อยุติ หลังจากนั้นได้มีหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔.๑๐/๖๑๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ แจ้งให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จะต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้วพบว่าพรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมสำเนาเอกสารประกอบคำร้อง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเอกฉันท์ให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้พิจารณาในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนทราบ เพื่อทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับหนังสือ

ปรากฏว่า พรรคประชาชนมิได้ทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากพรรคได้ย้ายที่ทำการพรรคไปที่อื่น จึงทำให้น้ำหนักของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญถูกส่งคืนจึงมีคำสั่งให้สำนักงาน ในฐานะหน่วยธุรการของศาลรัฐธรรมนูญปิดประกาศไว้ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญและส่งไปรษณีย์อีกครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งครบกำหนด ๑๕ วัน เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่พรรคประชาชนก็มีได้มีหนังสือโต้แย้งข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคประชาชนมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๔๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และพรรคประชาชนมิได้โต้แย้งข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอให้สั่งยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุน โดยพรรคประชาชนขอรับการสนับสนุน และได้รับเงินไปแล้ว ๘๑๒,๔๗๕ บาท ซึ่งพรรคประชาชนจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ แต่พรรคประชาชนไม่ได้ทำรายงานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ซึ่งมีเหตุให้สั่งยุบพรรคประชาชนได้ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญได้แจ้งให้พรรคประชาชนชี้แจงแต่ไม่สามารถส่งหนังสือแจ้งดังกล่าวได้ เพราะเหตุพรรคย้ายที่ทำการ และไม่ทราบสถานที่ทำการพรรคแห่งใหม่ จึงได้ปิดประกาศไว้ที่ศาลครั้งเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามประกาศก็ไม่ปรากฏว่าพรรคประชาชนได้มีการชี้แจงแต่อย่างใด ถือว่าพรรคประชาชนทราบแล้ว

จึงมีปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียน หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้.....(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม

มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของ นายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

จากข้อเท็จจริงตามคำร้อง นั้น ปรากฏว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออนเงินสนับสนุน จำนวน ๘๑๒,๔๗๕ บาท ให้พรรคประชาชนเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓ เพื่อใช้จ่ายตามโครงการ ที่พรรคประชาชนขอในงวดที่ ๑ และงวดที่ ๒ ซึ่งพรรคมีหน้าที่ต้องทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ในรอบปีปฏิทิน (พ.ศ. ๒๕๕๓) ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มี หนังสือแจ้งเตือนแล้ว แต่พรรคประชาชนก็มิได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติ

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคไม่ได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ จึงมีเหตุให้สั่งยุบพรรคประชาชนได้ตาม มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคประชาชนได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงให้ยุบพรรคประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองอนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแก่พรรคประชาชน ประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑,๓๐๗,๕๐๐ บาท ซึ่งพรรคประชาชนขอเบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว จำนวน ๘๑๒,๕๗๕ บาท

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒

ปรากฏว่า พรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปพร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชน เพื่อยืนยันคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ในการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนเพื่อยืนยันคำชี้แจงนั้น ได้ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังที่ทำการพรรคตามที่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ปรากฏว่า ไม่มีผู้รับและได้ส่งกลับคืนมา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานธุรการของศาลได้จัดส่งเอกสาร

ดังกล่าวไปยังที่อยู่ของหัวหน้าพรรคประชาชนอีกครั้ง ปรากฏว่า ผู้ลงนามรับเอกสารเป็นคณานของ
เจ้าบ้าน เมื่อครบกำหนดสิบห้าวัน พรรคประชาชนยังมีได้ยื่นคำชี้แจงแต่อย่างใด กรณีการส่งสำเนา
คำร้องดังกล่าวให้พรรคประชาชนเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น เนื่องจากหัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้องเอง
เมื่อพรรคประชาชนยังมีได้ยื่นคำชี้แจง จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบ ไปยัง
หัวหน้าพรรคตามที่อยู่ของพรรคประชาชน และที่อยู่ของหัวหน้าพรรคที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง
พร้อมทั้งให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๔ ปรากฏว่า
เมื่อครบกำหนดการยื่นคำชี้แจงในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ พรรคประชาชนก็มีได้ยื่นคำชี้แจง
แต่ประการใด เห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการตามกฎหมายและวิธีปฏิบัติ เพื่อส่งเอกสารสำเนา
คำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบช่องทางเท่าที่ทำได้แล้ว จึงต้องถือว่าผู้ถูกร้องได้ทราบเอกสารสำเนาคำร้อง
ของผู้ร้องแล้ว แต่พรรคประชาชนก็มีได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่ประการใด

ข้อเท็จจริงจึงฟังเป็นยุติได้ตามคำร้องของผู้ร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและดำเนินการตามข้อกำหนด
ศาลรัฐธรรมนูญ ฯ แล้วเห็นว่า พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอที่จะวินิจฉัยปัญหาตามคำร้องได้แล้ว คดีมี
ปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาชน ตามคำร้องของนายทะเบียน
พรรคการเมืองได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้
คำสั่งยุบพรรคประชาชนเนื่องจากพรรคประชาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงิน
สนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงาน
การใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อ
คณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า
“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม
มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า
“เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)
ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน
เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของ
นายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคประชาชนมิได้ดำเนินการให้เป็น

ไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ กรณี
จึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕
วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคประชาชน

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๔

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรรคประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองอนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแก่พรรคประชาชนประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑,๓๐๗,๔๐๐ บาท ซึ่งพรรคประชาชนขอเบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๑ ครั้งตามหนังสือพรรคประชาชน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ และได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว จำนวน ๘๑๒,๔๗๕ บาท

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ แจ้งให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ปรากฏว่าพรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชน เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ และในการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้น

ได้ส่งไปรษณีย์ตอบรับไปยังที่ทำการพรรคตามที่อยู่ที่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้รับและได้ส่งคืนมา สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในฐานะหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญได้จัดส่งไปยังที่อยู่ของหัวหน้าพรรคประชาชนอีกครั้งแล้ว ปรากฏว่าผู้ลงนามรับเอกสารมีความเกี่ยวข้องเป็นคณงานของเจ้าบ้าน เมื่อครบกำหนดสิบห้าวัน พรรคประชาชนยังมีได้ยื่นคำชี้แจงแต่อย่างไร

พิจารณากรณีการส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนเพื่อยื่นคำชี้แจงนั้นเห็นว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการรับสำเนาคำร้องเนื่องจากหัวหน้าพรรคไม่ได้เป็นผู้รับสำเนาคำร้องเอง เมื่อพรรคประชาชนยังมีได้ยื่นคำชี้แจง จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบไปยังหัวหน้าพรรคตามที่อยู่ของพรรคประชาชน และที่อยู่ของหัวหน้าพรรคที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งให้ปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดการยื่นคำชี้แจงในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ พรรคประชาชนก็มีได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและการดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ แล้วเห็นว่า พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอที่จะวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องได้แล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีการสั่งยุบพรรคประชาชนเนื่องจากพรรคประชาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” และมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคประชาชนมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคประชาชน

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ว่า พรรคประชาชน ได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๘๑๒,๔๗๕ บาท ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ กำหนดให้พรรคการเมืองจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ปรากฏว่าเมื่อพ้นกำหนดเวลา (ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕) ที่พรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน (พ.ศ. ๒๕๕๓) พรรคประชาชนไม่จัดทำรายงานดังกล่าวยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีเหตุที่จะยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องพร้อมทั้งหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาให้พรรคประชาชนทราบและได้ปิดประกาศที่หน้าศาลแล้ว แต่พรรคประชาชนไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลตามกำหนดแต่อย่างใด

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้”

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคประชาชนนั้น เห็นว่า พรรคประชาชนมีหน้าที่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมปีถัดไป ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พรรคประชาชนไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาล ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าพรรคประชาชนไม่ได้ส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมือง

ในรอบปีปฏิทิน (พ.ศ. ๒๕๔๓) ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ จึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

อาศัยเหตุดังวินิจัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชน

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๔

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน

ความเป็นมา

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๖๕๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน คำร้องดังกล่าวระบุว่า “สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เบิกจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๓ ตามโครงการและแผนงานให้แก่พรรคประชาชนตามที่พรรคประชาชนได้ขอเบิกเงิน จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว และต่อมาได้แจ้งให้พรรคประชาชนทราบว่าต้อง จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและ ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุน ของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แล้วปรากฏว่าพรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานการใช้จ่าย เงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง”

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้พยายามติดต่อหัวหน้าพรรคประชาชนทั้งทางไปรษณีย์ตอบรับ และทางโทรศัพท์ รวมทั้งได้ปิดประกาศทุกวิถีทางเพื่อขอให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ไม่สามารถติดต่อกับหัวหน้าพรรคได้

คำวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคประชาชนไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

โดยที่มาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑)

(๒)

(๓)

(๔)

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

“เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

“....”

เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่กล่าวแล้ว เห็นว่า พรรคประชาชนได้ขอเบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน หลังได้รับเงินจากกองทุน ฯ จำนวนแปดแสนกว่าบาทในปี ๒๕๕๓ ไปแล้ว จึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ แต่เมื่อครบกำหนดเวลาแล้ว ปรากฏว่า พรรคประชาชนไม่ได้ยื่นรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่อย่างใด และพรรคประชาชนก็ไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงเห็นว่า มีกรณีเกิดขึ้นตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ อันจะเป็นเหตุให้ ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชน ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงชอบที่จะมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

นายสุจินดา ยงสุนทร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๔

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชน

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่งเรื่องขอให้มีคำสั่งยุบพรรคประชาชน ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ สรุปความได้ว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองอนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแก่พรรคประชาชนประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑,๓๐๗,๕๐๐ บาท โดยพรรคประชาชนได้รับเงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการและแผนงานจำนวน ๑ ครั้ง ตามหนังสือพรรคประชาชน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ จำนวนเงิน ๘๑๒,๕๗๕ บาท

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ แจ้งให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ ปรากฏว่า พรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง และมีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคประชาชนเพื่อยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับ โดยส่งไปรษณีย์ตอบรับไปยังที่ทำการพรรคการเมืองที่อยู่ที่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏว่าไม่มีผู้รับ ทางศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ส่งไปยังที่อยู่ของหัวหน้าพรรคประชาชนอีกครั้ง และมีการปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ ปรากฏว่ามีคนงานเป็นผู้รับเอกสาร แต่เมื่อครบกำหนดก็มีได้มีการชี้แจงแต่อย่างใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป เนื่องจากพรรคประชาชนได้รับเงินสนับสนุนพรรคการเมืองจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๓ ตามหนังสือพรรคประชาชน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ จำนวน ๑ ครั้ง เป็นจำนวนเงิน ๘๑๒,๔๗๕ บาท พรรคประชาชนจึงมีหน้าที่จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปตาม มาตรา ๖๒ เมื่อพรรคประชาชนมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาชนได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน

ผู้ร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๖๕๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ข้อเท็จจริง

สรุปจากคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

๑) คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติและจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคประชาชนที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑,๓๐๗,๔๐๐ บาท โดยพรรคประชาชนได้ขอเบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองครั้งแรกตามหนังสือที่ ๑๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ และได้รับเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจำนวนทั้งสิ้น ๘๑๒,๔๗๕ บาทเรียบร้อยแล้ว

๒) ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔.๑๐/๑๑๗๗ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ แจ้งต่อพรรคประชาชนให้ทราบว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้ชะลอการเบิกเงินที่เหลือจากกองทุน ฯ ประจำปี ๒๕๕๓ ไว้ก่อนจนกว่าการสอบสวนกรณีร้องเรียนว่าการดำเนินกิจการของพรรคประชาชนไม่ถูกต้องตามกฎหมายได้ข้อยุติ

๓) เมื่อใกล้ครบกำหนดการนำส่งรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔.๑๐/ว ๑๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๔ แจ้งเตือนและขอความร่วมมือจากพรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๓ ซึ่งมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งระบุว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

๔) ปรากฏว่าพรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จนกระทั่งพ้นกำหนดระยะเวลาภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ เมื่อพรรคประชาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีมติรับคำร้องเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แล้ว จึงส่งหนังสือไปยังพรรคประชาชนให้ทำคำชี้แจงแต่ไม่มีผู้รับเพราะย้ายที่อยู่ จึงส่งหนังสือไปอีกครั้ง ที่อยู่ใหม่ ปรากฏว่ามีคนงานของเจ้าบ้านลงนามรับเอกสารไว้ตามไปรษณีย์ตอบรับเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แต่ก็ไม่ได้รับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาจากพรรคประชาชนแต่อย่างใด ประกอบกับเจ้าหน้าที่ของศาลพยายามติดต่อทางโทรศัพท์ก็ไม่มีคนรับสาย และไม่สามารถติดต่อกับหัวหน้าพรรคได้โดยตรง จนเวลาได้ล่วงเลยมาอีกประมาณ ๑๒๐ วัน จึงสั่งให้ปิดประกาศที่ศาลและจัดส่งไปที่อยู่ของที่ทำการพรรคและที่อยู่ของหัวหน้าพรรคอีกครั้งหนึ่ง แต่พรรคก็ไม่ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา จึงถือว่าพรรคประชาชนไม่คัดค้าน

คำวินิจฉัย

เมื่อปรากฏว่าพรรคประชาชนมิได้ดำเนินการตามเงื่อนไขในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ จึงวินิจฉัยสั่งให้ยุบพรรคได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคประชาชน

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๑) โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

คำร้องดังกล่าวมีใจความ ดังนี้

๑. คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองที่ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๒๕ พรรคการเมือง ๑๕๑ โครงการ เป็นเงิน ๒๑๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท และเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายค่านายหน้าและค่าสาธารณูปโภคและด้านอื่น ๆ จำนวน ๒๓ พรรค เป็นเงิน ๔๓,๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยพรรคประชาชนได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ตามโครงการและแผนงานของพรรคประชาชนที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงิน ๑,๓๐๗,๕๐๐ บาท

๒. พรรคประชาชนได้ขอเบิกเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน จำนวน ๑ ครั้ง ตามหนังสือของพรรคประชาชน ที่ ๑๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ และได้รับเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้ว จำนวน ๘๑๒,๕๗๕ บาท

๓. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้พรรคประชาชนทราบว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้มีมติให้ชะลอการเบิกเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๓ ไว้ก่อนจนกว่าการสอบสวนกรณีร้องเรียนการดำเนินกิจการของพรรคประชาชนไม่ถูกต้องตามกฎหมายได้ข้อยุติ

(๑) หนังสือคำสั่งคำร้องที่ ลต ๐๐๐๔/๖๕๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕

๔. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ทราบว่าจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามนัยมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๕. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ กำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

๖. เมื่อพ้นกำหนดเวลาที่พรรคการเมืองซึ่งได้รับเงินสนับสนุนยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ปรากฏว่า พรรคประชาชนไม่ยื่นรายงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๗. การไม่ยื่นรายงานตามข้อ ๖ เป็นการไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสองของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ดังนี้

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

๑๗๙”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕^(๒)

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย และได้ส่งสำเนาคำร้องของผู้ร้องให้พรรคประชาชนผู้ถูกร้องทราบและชี้แจง โดยส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังที่ทำการพรรคตามที่อยู่ที่ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่ไม่มีผู้รับ ศาลรัฐธรรมนูญจึงได้ส่งเอกสารดังกล่าวโดยทางไปรษณีย์ไปยังที่อยู่ของหัวหน้าพรรคประชาชนอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่า ผู้ลงนามรับเอกสารเป็นคณานของเจ้าของบ้าน เมื่อครบกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ลงนามรับเอกสารไว้พรรคประชาชนมิได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้โอกาสผู้ถูกร้องอีกครั้งหนึ่งโดยให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบไปให้หัวหน้าพรรคประชาชนตามที่อยู่ของพรรคประชาชนและที่อยู่ของหัวหน้าพรรคที่แจ้งไว้ต่อนายทะเบียนอีกครั้งหนึ่ง โดยแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้ปิดประกาศในเรื่องดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการของศาลด้วย ปรากฏว่า เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดพรรคประชาชนมิได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามสมควรแก่กรณีแล้ว แต่ผู้ถูกร้องก็เพิกเฉย จึงถือได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่ประสงค์จะต่อสู้คดี

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องว่า พรรคประชาชนได้รับเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในปี ๒๕๕๓ แต่มิได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน

(๒) โปรดดูเชิงอรรถ (๒) ในคำวินิจฉัยที่ ๒๘/๒๕๕๔ ของผู้ทำคำวินิจฉัย

สนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

ดังนั้น จึงฟังได้ว่ามีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) กรณีไม่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒^(๓) เกิดขึ้นกับพรรคประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง นั้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคประชาชน

ศาสตราจารย์ ดร.อิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒”

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๕๔

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชน

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พรรคประชาชนได้ขอรับเงินสนับสนุนพรรคตามโครงการและแผนงานของพรรคการเมืองจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๓ โครงการ เป็นเงินจำนวน ๑,๓๐๗,๔๐๐ บาท คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนเพื่อดำเนินการตามโครงการและแผน ๑ ครั้ง เป็นเงินจำนวน ๘๑๒,๔๗๕ บาท ตามหนังสือขอรับเงินสนับสนุนของพรรคประชาชน ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๓ พรรคประชาชนจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้เดือนแล้วแต่พรรคประชาชนก็ไม่ยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเวลาที่กำหนด มีเหตุให้ยุบพรรคประชาชนได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคประชาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๒ พรรคประชาชนได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่พรรคประชาชนมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดกรณีจึงมีเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชนได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชน

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ